

Kronika Stowarzyszenia Historyków Sztuki za rok 2024

Daria RUTKOWSKA-SIUDA
Stowarzyszenie Historyków Sztuki
<https://orcid.org/0000-0002-7505-3663>

W roku 2024 przypadła 90. rocznica założenia Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Przez dziewięć dekad zrzeszało ono naukowców, badaczy i społeczników, którym sztuka i nauka o niej były bliskie i dla których ochrona i opieka nad dziedzictwem kulturowym stały się zawodowym i życiowym powołaniem. Obecnie członkowie SHS gromadzą się w dwunastu terenowych oddziałach¹. Dnia 6 grudnia podczas Nadzwyczajnego XLV Walnego Zebrania Delegatów Oddziałów uchwalono nowy statut SHS.

♦

Stowarzyszenie Historyków Sztuki co roku podejmuje współpracę z innymi organizacjami i stowarzyszeniami – m.in. w ten sposób realizuje swoje cele statutowe. W 2024 r. pomagało w organizacji II Seminarium Stowarzyszenia Muzealników Rzeczypospolitej Polskiej *Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych*, które odbyło się 6–7 czerwca w sali konferencyjnej Muzeum Narodowego w Warszawie. Stowarzyszenie

Historyków Sztuki – jako jeden z organizatorów – brało również czynny udział w Urodzinach Starówki, odbywających się 19–21 lipca w Warszawie. Przygotowano wówczas dwa tematyczne wprowadzenia we współpracy z Oddziałem Warszawskim: *Kiedyś i dziś. Od handlarzy winem do Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Krótkie wprowadzenie po unikalnych salach SHS* (20 lipca) i *Tesoro nasco della Città Vecchia: il palazzo della famiglia Fukier* (21 lipca). We współpracy ze SHS przeprowadzono 16 października w Zamku Dunajec w Niedzicy spotkanie poświęcone *Zarządzaniu bezpieczeństwem muzeum*, zorganizowane przez Narodowy Instytut Muzeów.

♦

Istotną częścią działalności SHS jest wspieranie i promowanie badań z dziedziny historii sztuki. W siedzibie Stowarzyszenia na Rynku Starego Miasta 27 w Warszawie odbywały się wykłady połączone z promocjami publikacji naukowych:

26 listopada: dr Iryna Syzonenko (Klub Badaczy Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej) – *Stanisław Żukowski (1875–1944). Czas prawdy*;
5 grudnia: prof. Krzysztof Stefański (Oddz. Łódzki) *Zmarł, jak żył, na skrzydłach... Antoni Wiwulski (1877–1919). Artysta epoki Młodej Polski*;
12 grudnia: dr Barbara Chojnacka (Galeria Grafiki i Rysunku Muzeum Okręgowego w Bydgoszczy) – *Środowisko artystyczne Bydgoszczy w latach 1920–1939. Twórcy i dzieła*.

♦

W ramach otwartych wykładów Akademii Fukierowskiej, zainicjowanych w 2023 r., w minionym roku w Warszawie odbyły się następujące spotkania:

19 stycznia: dr Anna Straszewska (IS PAN Warszawa) – *Nie tylko bauta. Stroje karnawałowe i maskaradowe w XVIII i XIX wieku*;
22 stycznia: dr Tomasz Pruszek (Oddz. Warszawski) – *O strojach karnawałowych w pierwszej połowie*

1. Sprawozdanie przygotowano na podstawie materiałów z Oddziałów SHS, Biblioteki Stowarzyszenia Historyków Sztuki im. prof. Jana Białostockiego, Biura SHS i Zarządu Głównego SHS.

XX wieku i obecnie – z perspektywy
ziemiańsko-arystokratycznej;

23 lutego: dr Łukasz M. Sadowski
(Oddz. Łódzki) – *Europa w Azji, czyli
o architekturze zachodniej w Chinach,
od XVI do I połowy XX wieku*;

19 marca: prof. dr hab. Anna S. Czyż,
dr Artur Badach (Oddz. Warszaw-
ski) – *Historia, jakiej nie znacie. O SHS
dla każdego*;

18 kwietnia: Robert Kostro (Muzeum
Historii Polski) – *Oryginał czy kopia.
Dylematy pracy nad wystawą stałą Mu-
zeum Historii Polski*;

15 maja: dr Romana Rupiewicz (Stowa-
rzyszenie Genius Loci) – *Zamek w Ja-
nowcu – genius loci*;

5 listopada: dr Anna Lipa (Muzeum
Literatury) – oprowadzanie po wy-
stawie *Alexandra Grant. Słowo. Obraz.
Przestrzeń*;

13 listopada: dr Agnieszka Skrodzka
(Uniwersytet Kardynała Stefana Wy-
szyńskiego) – *Porwanie króla Stanisła-
wa Augusta – fakty i mity*;

4 grudnia: Emiliana Konopka (pro-
jekt Utulę Thule; Ambasada Islandii
w Polsce) – *Niebo Północy, czyli zorza
polarna w sztuce*.

♦

Biblioteka Stowarzyszenia Historyków
Sztuki, dostępna dla badaczy z kraju i za-
granicą już od 70 lat, nosi imię słynne-
go historyka sztuki prof. Jana Białostoc-
kiego i od 2019 r. – dzięki darowiznom
Marty Grzybowskiej, córki profesora –
posiada największe zbiory pamiątek po
tym wybitnym polskim naukowcu i bi-
bliofilu. Archiwum prof. Białostockiego,
złożone m.in. z maszynopisów, nadbitek
publikacji, korespondencji wydawniczej
i redakcyjnej, materiałów i notatek z wy-
kładów zagranicznych, korespondencji
z organizacjami polskimi i zagranicz-
nymi zrzeszającymi historyków sztuki
i muzealników, dokumentacji z dzia-
łalności popularyzatorskiej profesora,
jest obecnie porządkowane wedle po-
działu na zespoły tematyczne, co ułatwi
korzystanie ze zgromadzonych w nim
materiałów. W 2024 r. biblioteka otrzy-
mała kolejną część spuścizny badacza:

Oprowadzanie po Kamienicy Fukierowskiej w ramach 71. Urodzin Starówki,
lipiec 2024. Fot. ze zbiorów SHS

archiwum wzbogaciło się o prace lite-
rackie i plastyczne, odznaczenia polskie
i zagraniczne, medale, plakiety, dyplomy
oraz klocki drzeworytnicze z eksli-
brisami wykonanymi przez profesora. Obecnie archiwum prof. Jana Białostoc-
kiego obejmuje ponad 5000 jednostek
archiwalnych.

W bieżącym roku rejestr nabyt-
ków Biblioteki SHS wyniósł ponad
200 vol. druków zwartych i ciągłych,
z czego z funduszy SHS zakupiono
prawie 90 vol. Są to głównie publika-
cje renomowanych wydawnictw eu-
ropejskich i amerykańskich, m.in.
Harriet M. Sonne de Torrens, *Crusa-
der Rhetoric and the Infancy Cycles on
Medieval Baptismal Fonts in the Baltic
Region* (wyd. Brepols Publishers, Turn-
hout 2024), Christopher Marshall, *Ar-
temisia Gentileschi and the Business of
Art* (wyd. Princeton Univ. Press and
Oxford, 2024)².

Wydawnictwo Stowarzyszenia
Historyków Sztuki, założone w 1994 r.,
było po raz pierwszy obecne na Tar-
gach Książki Historycznej 28 listopada
w Warszawie. W 2024 r. wydało nastę-
pujące publikacje:

*Oblicza mecenatu artystycznego na ob-
szarze obecnego województwa śląskiego*.

*Studia z historii sztuki dedykowane
Pani Profesor Ewie Chojeckiej*, red. Te-
resa Dudek Bujarek, Katowice 2024;
Zabytki toruńskie młodszego pokolenia,
t. 17, *Toruński świat książki: miejsca
i ludzie, pomniki i dzieła*, red. Katarzy-
na Kluczwajd, Michał Pszczółkowski,
Toruń 2024;

Zabytki toruńskie młodszego pokolenia,
t. 18: *Toruń za prezydentury Antonie-
go Bolta: architektura, kultura, ludzie*,
red. Katarzyna Kluczwajd, Michał
Pszczółkowski, Toruń 2024;

*Rzemiosło artystyczne i wzornictwo
w Polsce*, t. 18: *Biżuteria w Polsce: cza-
sy nowożytne i nowsze*, red. Katarzyna
Kluczwajd, Anna Saratowicz-Dudyń-
ska, Toruń 2024;

*Rzeczy piękne. Studia z dziejów historii
sztuki, kultury i architektury dedyko-
wane pamięci Doktora Jacka Kriegsei-
sena*, red. Edmund Kizik, Klaudiusz
Grabowski, Gdańsk 2024;

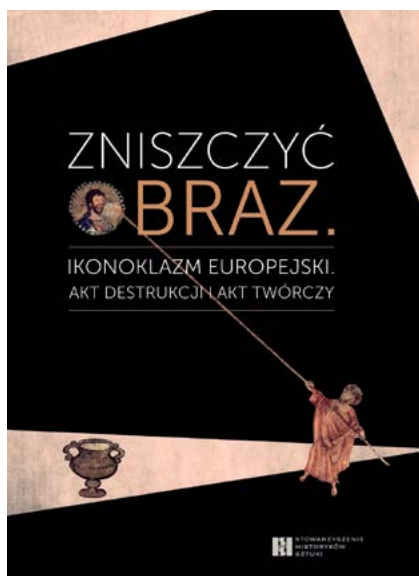
*Zniszczyć obraz. Ikonoklazm europejski:
akt destrukcji i akt twórczy*, red. Ali-
cja Saar-Kozłowska, Warszawa 2024³.

♦

W dniach 21–22 listopada w Poznaniu
odbyła się LXXII Sesja Ogólnopolska
Stowarzyszenia Historyków Sztuki *Ba-
dania nad sztuką starożytną w Polsce*.

2. Więcej na temat nabytków na stronie: <https://www.shs.pl/biblioteka/nabytki/>.

3. Publikacje są do nabycia w siedzibie Oddz. Warszawskiego SHS (Warszawa, Rynek Starego
Miasta 27) lub przez stronę: <https://ksiegarnia.shs.pl>.

Jakub Wawrzak (projekt), okładka książki *Zniszczyć obraz. Ikonoklazm europejski. Akt destrukcji i akt twórczy*

Obrady LXXII Sesji Ogólnopolskiej SHS *Badania nad sztuką starożytną w Polsce. Tradycja – terażniejszość – perspektywy*, Muzeum Narodowe w Poznaniu, listopad 2024. Fot. Marcin Sokalski

Tradycja – terażniejszość – perspektywy. Obrady prowadzono w Muzeum Narodowym w Poznaniu. Gospodarzem sesji był Oddział Poznański SHS, a na czele komitetu organizacyjnego stanął prezes Oddziału dr Tomasz Ratajczak. Obrady zainicjował wykład Elżbiety Jastrzębowski *Maksencjusz, Konstantyn i chrześcijaństwo oraz szesnaście stuleci manipulacji pamięcią historyczną*. Swoje badania zaprezentowało 28 naukowców z Gdańska, Poznania, Krakowa, Warszawy i Wrocławia. Wystąpienia podzielono na trzy bloki tematyczne: I – Historia polskich badań nad sztuką starożytną, II – Zainteresowania antykiem w XIX-wiecznej kulturze i nauce polskiej oraz muzealne kolekcje starożytności, III – Polskie badania nad sztuką starożytną – nowe kierunki i osiągnięcia.

Sesji Ogólnopolskiej towarzyszyło otwarcie Studyjnej Galerii Sztuki Starożytnej w Muzeum Narodowym w Poznaniu. Wydarzenia te, uświetniające obchody jubileuszu dziewięćdziesięciolecia SHS, stały się piękną oprawą uroczystości wręczenia medali zasłużonym członkom Stowarzyszenia. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Hanna Wróblewska przyznała Złote Medale „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” Ewie Chojeckiej (Oddz. Górnośląski) i Bogusławowi Paprockiemu (Oddz. Kielecki). Srebrnymi Medalami „Zasłużony

Kulturze Gloria Artis” uhonorowano Małgorzatę Gwiazdowską (Oddz. Szczeciński) oraz Krzysztofa Myślińskiego, Mariana Rumina i Stanisława Zacharko (wszyscy Oddz. Kielecki). Brązowe Medale „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” wręczono: Teresie Dudek Bujarek (Oddz. Górnośląski), Monice Jakubek-Raczkowskiej (Oddz. Warszawski), Annie Kostrzyńskiej-Miłosz (Oddz. Warszawski), Bogdanowi Kozińskiemu (Oddz. Szczeciński), Dorocie Matyaszczuk (Oddz. Poznański), Małgorzacie Ostrowskiej-Lis (Oddz. Kielecki), Piotrowi Maciejowi Przypkowskiemu (Oddz. Kielecki), Piotrowi Rosińskiemu (Oddz. Kielecki), Małgorzacie Wróblewskiej Markiewicz (Oddz. Łódzki). Z kolei odznaki honorowe „Zasłużony dla Kultury Polskiej” przyznano: Jackowi Góreckiemu (Oddz. Krakowski), Kindze Kawczak (Oddz. Górnośląski), Irenie Kontny (Oddz. Górnośląski), Zofii Kurzawie (Oddz. Poznański), Andrzejowi Kuszelskiemu (Oddz. Poznański), Jackowi Owczarkowi (Oddz. Górnośląski), Maciejowi Rydlowi (Oddz. Gdański), Ewie Szelańgowskiej (Oddz. Łódzki). Kapituła medalu SHS „Merentibus”, w składzie: prof. dr hab. Andrzej Betlej, prof. dr hab. Anna Czyż, prof. dr hab. Andrzej Rottermund, dr hab. Piotr Gryglewski, prof. UŁ, i dr hab. Michał F. Woźniak, prof. UMK,

za zasługi dla nauki i kultury oraz za działalność na rzecz Stowarzyszenia Historyków Sztuki wyróżniła Justynę Guze (Oddz. Warszawski), Zbigniewa Maja (Oddz. Warszawski), Ewę Marię Smulikowską (Oddz. Warszawski), Urszulę Zielińską (Oddz. Warszawski), Andrzeja Józefa Baranowskiego (Oddz. Warszawski), Lilianę Domasłowską (Oddz. Poznański), Teresę Michałowską-Barłóg (Oddz. Poznański), Janusza Pazdera (Oddz. Poznański) i Czesława Piotra Uznańskiego (Oddz. Łódzki). Wręczono także dyplomy długoletnim pracownikom: Aurelii Siwczak z Biura Oddz. Poznańskiego oraz Alicji Zaraś, kierownicze Biblioteki SHS im. prof. Jana Białostockiego.

Tegoroczną nagrodę im. ks. prof. Szczęsnego Dettloffa przyznano dr Patrycji Łobodzińskiej (Oddz. Poznański) za książkę *Średniowieczne rzeźby z Pomorza Zachodniego w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu* (wyd. Muzeum Narodowe w Poznaniu, Poznań 2024). Laureatką nagrody im. prof. Jerzego Łozińskiego została dr Krystyna Czerni (Oddz. Krakowski) za wielotomowy *Katalog sztuki sakralnej Jerzego Nowosielskiego*.

◆

Oddziały Stowarzyszenia Historyków Sztuki zorganizowały w roku 2024 następujące sesje naukowe, seminaria i sympozja:

Michalina Chudzińska (projekt), plakat LXXII Sesji Ogólnopolskiej SHS *Badania nad sztuką starożytną w Polsce. Tradycja – teraźniejszość – perspektywy*

Wręczenie dr. Patrycji Łobodzińskiej (Oddz. Poznański) nagrody im. ks. prof. Szczęsnego Dettloffa. Fot. Marcin Sokalski

21 maja, Warszawa: sesja naukowa *Klasycyzm w sztuce* (organizatorzy: Oddział Warszawski SHS, Instytut Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej);

25 maja, Toruń: XVIII konferencja z cyklu Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia *Toruń za prezydentury Antoniego Bolta: architektura, kultura, ludzie* (organizator: Oddział Toruński SHS);

3 czerwca, Lublin: panel dyskusyjny *Współczesność i przyszłość muzeów* z udziałem profesora Krzysztofa Pomiana (organizatorzy: Muzeum Narodowe w Lublinie, dr hab. Marcin Lachowski, prof. UW, Oddział Lubelski SHS);

11–12 października, Wrocław – Kliczków: *Architektura rezydencjonalna na Śląsku i w dawnym hrabstwie kłodzkim – historia i współczesność* (organizatorzy: Instytut Historii Sztuki UW, Oddział Wrocławski SHS, dr hab. Rafał Eysymontt, prof. UW, dr Dariusz Galewski, dr hab. Małgorzata Wyrzykowska);

25 października, Poznań: III Konferencja z serii *Tkanina w Polsce* *Tapiserie w zbiorach polskich* (organizatorzy: Oddział Warszawski SHS we współpracy z Oddziałem Poznańskim SHS i Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk);

23 listopada, Toruń: XIX konferencja z cyklu Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia *Podgórze koło Torunia: ponownie miasto (1924–2024). 100. rocznica odzyskania praw miejskich* (organizator: Oddział Toruński SHS);

25 listopada, Kielce: Świętokrzyskie Spotkania z Dziedzictwem Kulturowym *Świętokrzyska architektura modernistyczna powstała po zakończeniu II wojny światowej*; Krzysztof Myśliński (prezes Oddziału Świętokrzyskiego Stowarzyszenia Muzealników Polskich), *Dostrzec niewidzialne. Powojenny modernizm w architekturze województwa świętokrzyskiego*; Włodzimierz Pedrycz (kierownik Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Kielcach), *Dobro kultury współczesnej – miraż czy rzeczywistość*.

W ramach działań statutowych poszczególne oddziały SHS organizowały otwarte wykłady i spotkania naukowe, oprowadzania kuratorskie, prezentacje książek, prelekcje poświęcone dziedzictwu kulturowemu i upowszechnianiu wiedzy o sztuce:

10 stycznia, Oddz. Warszawski: dyskusja panelowa *Najnowsze badania nad polskim meblarstwem* (Klub Historyków Meblarstwa przy Oddz. Warszawskim);

24 stycznia, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie dr Ewy Korpysz po wystawie *Ecce Ancilla Domini. Sceny „Zwiastowania”* ze zbiorów MAW w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej;

25 stycznia, Oddz. Gdański: wykład dr. hab. Jacka Friedricha *Pocztówki świąteczne z okresu PRL* (Dom Uphagena);

25 stycznia, Oddz. Łódzki: wykład Magdaleny Łodwig-Lisowskiej *Nauczenie o dziejach sztuki we współczesnej szkole. Program a rzeczywistość*;

29 stycznia, Oddz. Poznański: wykład i oprowadzanie kuratorskie Renaty Sobczak-Jaskulskiej po wystawie *Srebra Funduszu Obrony Narodowej* (Muzeum Sztuk Użytkowych na Górze Przemysła);

2 lutego, Oddz. Toruński: wykład dr. Macieja Prarata *Katedra Świętej Trójcy w Chełmży. Historia budowlana od połowy XIII w. do połowy XX w. w świetle badań architektonicznych* (Czwartek Historyka Sztuki, Muzeum Okręgowe w Toruniu);

6 lutego, Oddz. Warszawski: prezentacja książki *Słownik architektów, budowniczych i planistów Kalisza*, red. Makary Górzyński (wyd. Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Kalisz 2023);

6 lutego, Oddz. Szczeciński: wykład i oprowadzanie kuratorskie Lecha Karwowskiego *Obraz 2* w Muzeum Narodowym, w Szczecinie;

7 lutego, Oddz. Kielecki: wykład dr inż. Małgorzaty Doroz-Turek (Politechnika Świętokrzyska w Kielcach) *Badania architektoniczne na przykładzie kieleckiej katedry pw. Wniebowzięcia NMP przyczynkiem do powstania monografii obiektu* (Świętokrzyska Akademia Dziedzictwa);

8 lutego, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie Wandy Załęskiej po pokazie *Porcelanowe figurki z comedia dell'arte – dekoracja stołu i zabawa dworska* w Muzeum Narodowym w Warszawie;

9 lutego, Oddz. Warszawski: wykład Jolanty Różalskiej *Wielki bal u księżnej de Berry – odrodzenie stylistyki rokokowej w wachlarzach XIX- i XX-wiecznych*;

26 lutego, Oddz. Warszawski: wspomnienie o dr hab. Marii Kałamajskiej-Saeed wraz z prezentacją jej książki *Ostra Brama w Wilnie* (wyd. Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika, Warszawa 2023);

29 lutego, Oddz. Łódzki: wykład dr Katarzyny Schatt-Babińskiej *Zabytki nieruchome w rękach prywatnych* (Centralne Muzeum Włókiennictwa);

5 marca, Oddz. Kielecki: wykład dr hab. Mikołaja Getki-Keniga, prof. IH PAN, *„Odbudowa” zamku w Sandomierzu a problem adaptacji zabytków na cele muzealne w powojennej Polsce* (Świętokrzyska Akademia Dziedzictwa);

10 marca, Oddz. Gdański: oprowadzanie kuratorskie Anny Śliwy po wystawie *Jakub Szczęsny. Polskie Projekty Polscy Projektanci* w Muzeum Miasta Gdyni;

12 marca, Oddz. Szczeciński: wykład Radosława Walkiewicza *Wyniki badań dokumentujących oryginalny wystrój modernistycznego szpitala przy ul. Piotra Skargi* w Szczecinie;

14 marca, Oddz. Toruński: wykład prof. dr hab. Małgorzaty Grupy *Artefakty odkryte podczas badań archeologicznych w miastach hanzeatyckich – kultura życia codziennego* (Czwartek Historyka Sztuki, Muzeum Okręgowe w Toruniu);

Konferencja *Architektura rezydencjonalna na Śląsku i w dawnym hrabstwie kłodzkim – historia i współczesność*, 12–13 października 2024. Fot. ze zbiorów Oddz. Wrocławskiego SHS

15 marca, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie Joanny Kani po wystawie *Projektant. Wojciech Jastrzębowski (1884–1963)* w Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie;

19 marca, Oddz. Poznański: oprowadzanie dr Magdaleny Mrugalskiej-Banaszak po gotyckiej części Ratusza w Poznaniu i ekspozycji *Poznań przed Quadro*;

19 marca, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie dr. Mariusza Kłareckiego po apartamencie ks. Józefa Poniatowskiego w Pałacu pod Błachą w Warszawie;

20 marca, Oddz. Warszawski: wykład Doroty Gutkowskiej i Stefana Mieszkiewicza *Instrumenty muzyczne w obudowach drewnianych*;

21 marca, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie dr. Mariusza Kłareckiego po wystawie *Matejko nieznany. Dzieła z kolekcji prywatnych* w Zamku Królewskim w Warszawie;

21 marca, Oddz. Wrocławski: oprowadzanie kuratorskie Agaty Stasińskiej po wystawie *Śląska ars moriendi. Średniowieczne metalowe płyty nagrobne* w Muzeum Narodowym we Wrocławiu;

21 marca, Oddz. Łódzki: wykład dr Agnieszki Wysockiej (UKW w Bydgoszczy) *Architektura Bydgoszczy przełomu XIX i XX w.*;

25 marca, Oddz. Warszawski: wykład dr hab. Katarzyny Naliwajek *Scenografia Małgorzaty Szczęśniak w spektaklu operowym*;

4 kwietnia, Oddz. Warszawski: prezentacja książki *Sylwetki badaczy – Tadeusz Mańkowski* (Oddział Warszawski SHS, 2023);

9 kwietnia, Oddz. Warszawski: prezentacja książki *Aleksander Sochaczewski. O Syberii pędzłem i piórem* (wyd. Muzeum Niepodległości w Warszawie, Warszawa 2023); publikację przedstawiła Małgorzata Karolina Piekarska;

16 kwietnia, Oddz. Szczeciński: wykład i oprowadzanie kuratorskie Szymona Piotra Kubiaka po wystawie *Else Mogelin Bauhaus i duchowość na Pomorzu* w Muzeum Narodowym w Szczecinie;

17 kwietnia, Oddz. Wrocławski: wykład Joanny Pałki (Zamek Królewski na Wawelu) *Ołtarz z muzykującymi aniołami – nieznanie dzieło Michaela Klahra Starszego ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu*;

19 kwietnia, Oddz. Warszawski: wykład dr Joanny Wasilewskiej *Szaty cesarza. Kostium w klasycznej operze chińskiej*;

22 kwietnia, Oddz. Warszawski: wykład dr. Kamila Kopani *Stroje oprawców Chrystusa w malarstwie późnego średniowiecza. Znaczenia i funkcje*;

Wykład prof. Leszka Hońdo, 10 grudnia 2024. Fot. Michał Dębowski, ze zbiorów Oddz. Szczecińskiego SHS

Objazd zabytkoznawczy do Łowicza, 29 czerwca 2024. Fot. Łukasz M. Sadowski, ze zbiorów Oddz. Łódzkiego SHS

25 kwietnia, Oddz. Toruński: wykład dr Dobromiły Rzyskiej-Laube *Zbiory artystyczne polskich ziemian na Pomorzu Nadwiślańskim od końca XVIII wieku po czasy dzisiejsze* (Czwartek Historyka Sztuki, Muzeum Okręgowe w Toruniu);

8 maja, Oddz. Wrocławski: wykład dr. Jacka Gernata (Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze) *Michael Klahr Starszy i jego artystyczni sukcesorzy. O rzeźbiarskiej rodzinie Klahrów na ziemi kłodzkiej w XVIII–XIX w.*;

15 maja, Oddz. Lubelski: spotkanie „Witkacy. Drapieżny umysł” prowadzone przez dr Dorotę Niedziałkowską (organizatorzy: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego we współpracy z Instytutem Witkacego);

23 maja, Oddz. Toruński: wykład prof. dr hab. Jacka Tylickiego *Nowożytni artyści brodnicy w archiwaliach berlińskich* (Czwartek Historyka Sztuki, Muzeum Okręgowe w Toruniu);

24 maja, Oddz. Lubelski: oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Tamara Łempicka ponad granicami* w Muzeum Narodowym w Lublinie;

29 maja, Oddz. Warszawski: wykład Pawła Krawczyka *Polskie meble barokowe – problemy proveniencji*;

6 czerwca, Oddz. Szczeciński: wykład Nawojki Cieślińskiej-Lobkowicz *Tadeusz Wierzejski – darczyńca muzealny czy persona non grata*;

7 czerwca, Oddz. Warszawski: wykład dr Agaty Lipczik *Elżbieta Danielewicz i jej srebrna biżuteria. Działalność polskiej jubilerki w latach 30. XX wieku*;

12 czerwca, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie dr Anny Szkurłat po nowej Galerii Porcelany w Zamku Królewskim w Warszawie;

17 czerwca, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie Hanny Doroszuk po wystawie *Surrealizm. Inne mity* w Muzeum Narodowym w Warszawie;

19 czerwca, Oddz. Warszawski: oprowadzanie kuratorskie Agnieszki Dąbrowskiej i Moniki Siwińskiej po wystawie *Julia Keilowa. Projektantka* w Muzeum Warszawy;

20 czerwca, Oddz. Gdański: oprowadzanie kuratorskie dr. hab. Jacka Friedricha po wystawie *Polski Gdańsk 1928. Teką graficzną Jana Gumowskiego* w Zielonej Bramie – oddziale Muzeum Narodowego w Gdańsku;

8 lipca, Oddz. Toruński: oprowadzanie Ewy Potrzebnickiej po wystawie poświęconej skarbowi piśmiennictwa polskiego i światowego w Pałacu Rzeczypospolitej w Warszawie;

29 sierpnia, Oddz. Kielecki: wykład i oprowadzanie Łukasza Młynarskiego po kościele pw. Świętego Ducha i MB Bolesnej w Kielcach, w ramach V Świętokrzyskich Dni Muzyki Dawnej;

1 września, Oddz. Kielecki: wykład Łukasza Młynarskiego *Kilka uwag*

na temat wartości zabytkowych zespołu rezydencjalno-sakralnego w Skotnikach koło Sandomierza w świetle nowych badań, finisaż wystawy Skotnicy – między Sandomierzem, Florencją a Krakowem w Muzeum Zamkowym w Sandomierzu;

11 września, Oddz. Górnośląski: prezentacja książki *Oblicza mecenatu artystycznego na obszarze obecnego województwa śląskiego. Studia z historii sztuki dedykowane Pani Profesor Ewie Chojeckiej*, red. Teresa Dudek Buja-rek (wyd. Stowarzyszenie Historyków Sztuki, Katowice 2024) w Zamku w Grodzcu Śląskim;

11 października, Oddz. Szczeciński: wykład Doroty Ułanek *Szczecińskie witraże – próba charakterystyki*;

16 października, Oddz. Kielecki: wykład dr Anny Myślińskiej *Odnalezione dzieła Stanisława Kaczora Batowskiego namalowane dla regionu świętokrzyskiego* (Świętokrzyska Akademia Dziedzictwa);

24 października, Oddz. Łódzki: wykład dr. hab. Piotra Gryglewskiego, prof. UŁ, *Model mauzoleum władcy w architekturze europejskiej XVI wieku. Zarys problematyki* (Centralne Muzeum Włókiennictwa);

25 października, Oddz. Warszawski: wykład Gabrieli Krysińskiej *Pokaz rekonstrukcji tkanin drukowanych i ich wykorzystania w odtwórstwie historycznym i współczesnym krawiectwie*;

7 listopada, Oddz. Toruński: wykład dr hab. Elżbiety Pileckiej, prof. UMK w Bydgoszczy, i dr Kingi Szczepińskiej *Odkrycie gotyckich malowideł ściennych w kościele parafialnym św. Małgorzaty w Graboszewie* (Czwartek Historyka Sztuki, Muzeum Okręgowe w Toruniu);

14 listopada, Oddz. Łódzki: wykład Michała Dziewulskiego (kustosze w MNK oddział Arsenal, prezes Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Broni i Barwy) *Tapiseria „Przegląd Wojsk pod Zabłudowem przed królem Augustem III” – niedocenione źródło ikonograficzne i nowa interpretacja dzieła*;

15 listopada, Oddz. Warszawski: wykład Małgorzaty Górzyńskiej *„W królestwie strojów” Gabrieli Zapolskiej*;

19 listopada, Oddz. Toruński: wykład dr Katarzyny Kluczwajd *Dwór Artusa w Toruniu jest... jaki?* (Centrum Dialogu Społecznego im. Jana Pawła II w Toruniu, w ramach corocznych spotkań w dniu św. Bernwarda);

28 listopada, Oddz. Wrocławski: wykład dr. Karola Guttmeijera (Instytut Polonika, Warszawa) *Krzeszów – Grüssau autorstwo kościoła opackiego*;

3 grudnia, Oddz. Poznański: prezentacja książki Marcina Walkowiaka *In hoc signo. O roli malowideł „graeco opere” w strategii wizerunkowej króla Władysława Jagiełły* (wyd. Exemplum, Poznań 2024);

4 grudnia, Oddz. Kielecki: wykład prof. dr hab. Anny Czyż *Z praktyki prac na zabytkowych cmentarzach* (Świętokrzyska Akademia Dziedzictwa);

10 grudnia, Oddz. Szczeciński: wykład prof. Leszka Hońdo *Cmentarz żydowski – zjawisko kulturowe*;

13 grudnia, Oddz. Warszawski: wykład dr Igi Rutkowskiej *Kostium w teatrze kabuki – „ukryte znaczenia”*;

19 grudnia, Oddz. Gdański: wykład Macieja Rydla *Dwory i pałace polskie – zagrożenia dla najcenniejszych zabytków* (Dom Uphagena);

W 2024 r. oddziały Stowarzyszenia Historyków Sztuki zorganizowały następujące objazdy zabytkoznawcze i muzealne:

20 kwietnia, Oddz. Poznański: objazd szlakiem kościołów drewnianych w Kłępsku, Chlastawie, Kosieczynie, Łomnicy;

29 czerwca, Oddz. Łódzki: wyjazd do Łowicza, zwiedzanie katedry i Zamku Prymasowskiego oraz wystawy *Mecebat interrexów w Łowiczu* (Muzeum w Łowiczu);

11 września, Oddz. Górnośląski: wyjazd do Grodzca Śląskiego, zwiedzanie zamku w towarzystwie pana Michała Bożka, właściciela obiektu, i dr. Jacka Proszyka, kuratora zbiorów;

26–28 września, Oddz. Wrocławski: wyjazd do Czech pod opieką merytoryczną dr. Romualda Nowaka (Wrocław – Telč – Jindřichův Hradec – České Budějovice – Hluboká nad Vltavou – Kratochvíle – Bechyně – Milevsko – Wrocław).

Ze smutkiem pożegnaliśmy w 2024 r. nasze koleżanki i naszych kolegów: dr Bognę Jakubowską (Oddz. Gdański), Wojciecha Jakubowskiego (Oddz.

Gdański), Jana Motykę (Oddz. Górnośląski), prof. Wandę Nowakowską (Oddz. Łódzki), Włodzimierza Panka (Oddz. Poznański), prof. Jana Skuratowicza (Oddz. Poznański), prof. Juliusza Antoniego Chrościckiego (Oddz. Warszawski), Zbigniewa Maja (Oddz. Warszawski), Macieja Słomińskiego (Oddz. Szczeciński).

W roku 2024 w szeregi Stowarzyszenia Historyków Sztuki przyjęci zostali: w Oddz. Gdańskim – Hanna Ścisłowska; w Oddz. Górnośląskim – Katarzyna Sucharkiewicz, Michał Burdziński, Beata Banasiewicz; w Oddz. Kieleckim – Monika Bajka, Adam Mierlik; w Oddz. Krakowskim – Joanna Tumielewicz-Komraus, Daniel Podosek, Maria Kazimiera Staniszevska, Jacek Górecki, Małgorzata Grończak; w Oddz. Lubelskim – Dominik Maiński; w Oddz. Łódzkim – Zofia Potakowska; w Oddz. Poznańskim – Darya Pyshynska, Łukasz Rozmarynowski, Witold Męczyński; w Oddz. Rzeszowskim – Aleksandra Szala; w Oddz. Szczecińskim – Bogna Kopczyńska, Szymon Piotr Kubiak; w Oddz. Toruńskim – Milena Hübner, Magdalena Białkowska-Stenka, Szymon Jan Stenka; w Oddz. Warszawskim – Irena Żółtowska, Elżbieta Przyłuska, Anna Różańska, Sandra Katarzyna Imko, Jacqueline Irene Horodyńska, Rafał Witkowski, Barbara Dyksińska-Tryc; w Oddz. Wrocławskim – Dariusz Wierzański.